

Hvidvask: Omfang og udfordringer

Jesper Berg

Direktør, Finanstilsynet

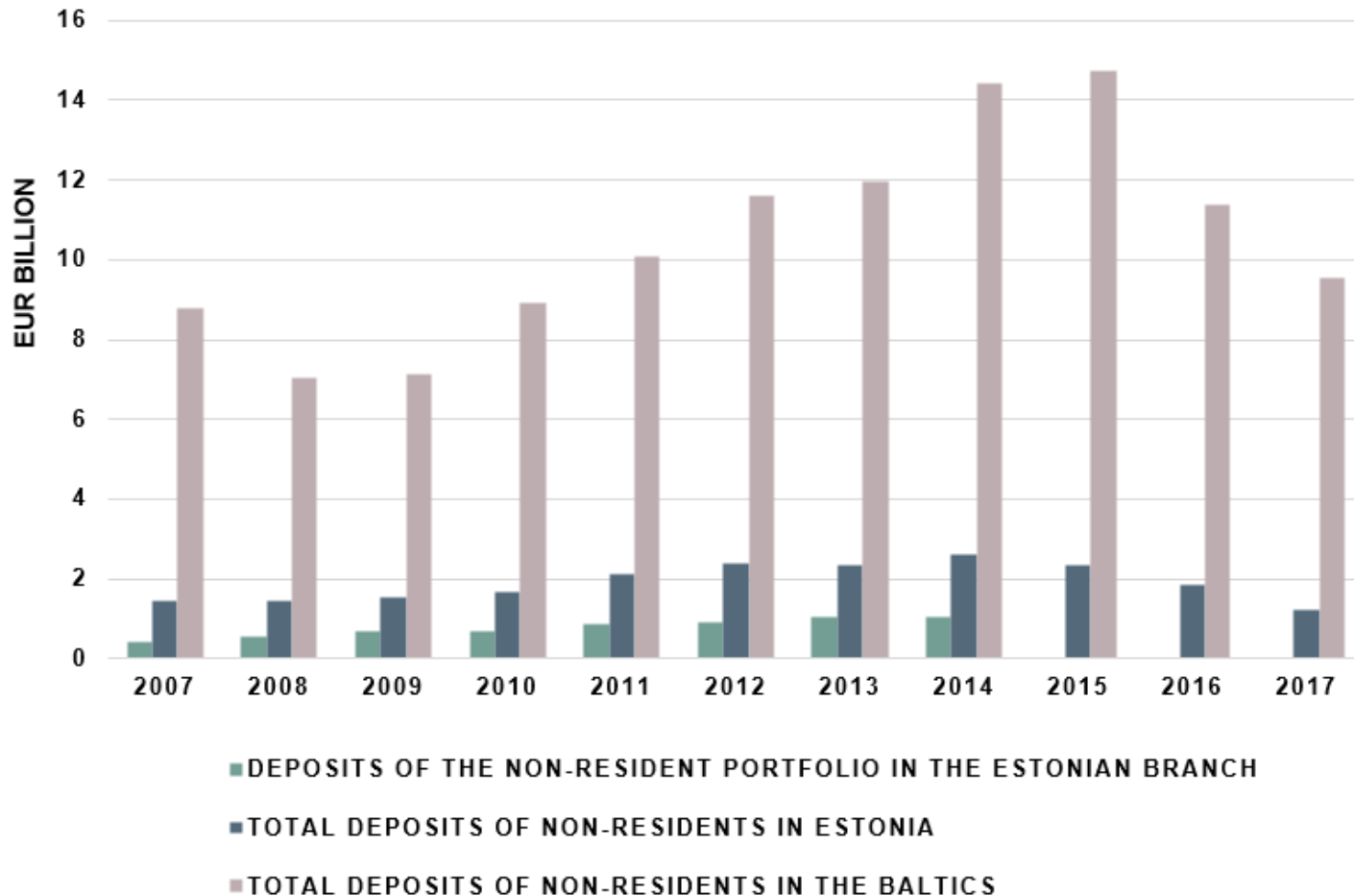
Den globale situation er også vores

Rusland er en risikofaktor

Danske Bank afviklede non-resident kunderne i 2014-15, men ...

... der er stadig mange non-resident kunder i Baltikum

Hvad er hvidvask? Hvidvasklovens definition

- 1) Uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte eller midler, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse
- 2) Uberettiget at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse af eller på anden måde efterfølgende virke til at sikre det økonomiske udbytte eller midlerne fra en strafbar lovovertrædelse
- 3) Forsøg på eller medvirken til sådanne dispositioner.

Definitionen omfatter også dispositioner foretaget af den, der har begået den strafbare lovovertrædelse, som udbyttet eller midlerne hidrører fra.

Målet er at undgå, at midlerne kommer ind i det finansielle system

Bankernes rolle i overvågningen

Identifikation

Kend din kunde

Overvågning

Reaktion på mistanke

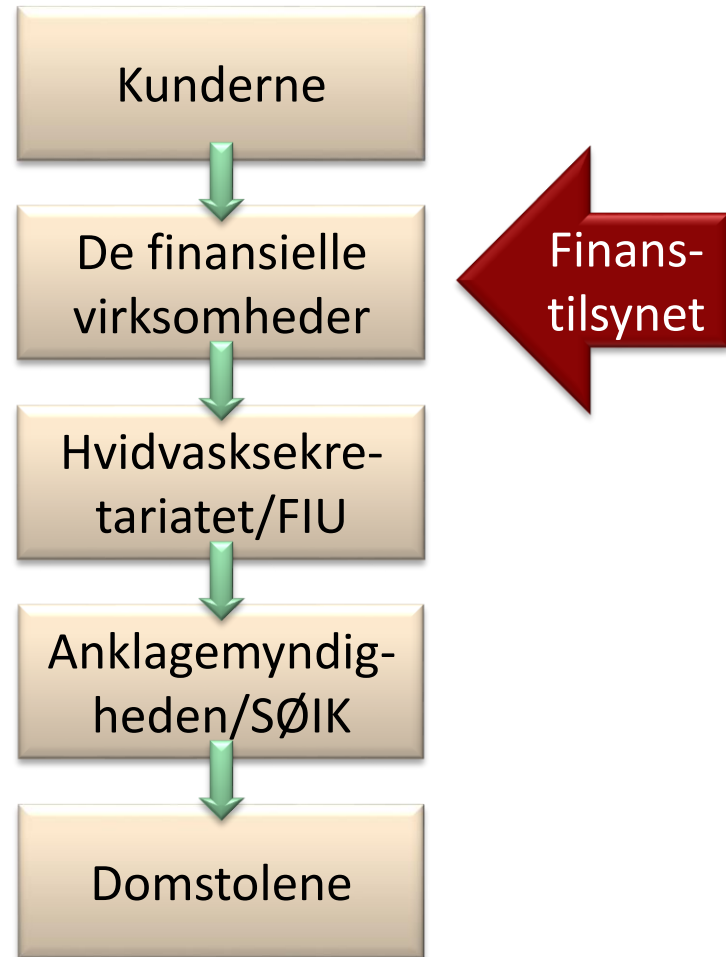
Underretning

Bankerne er en vigtig del af forebyggelsen

Forebyggelsen og strafforfølgelsen sker i en kæde

- Virksomhederne overvåger transaktioner.
- Hvidvasksekretariatet modtager underretninger.
- Politiet efterforsker lovovertrædelser.
- Skattemyndighederne undersøger sager om skattesnyd.
- Myndighederne i andre lande påser overholdelse af hvidvaskreglerne på deres territorium.
- Domstolene afgør i sidste ende, om reglerne er overtrådt.

Finanstilsynet fører tilsyn med et væsentligt led i kæden

Tilsynsrollen på hvidvaskområdet

Fokus på forebyggelse

- Information og vejledning
- Risikobaseret tilsyn.

Compliancetilsyn

- Overholdelse af lovgivningen
- Principbaserede regler.

Reaktion på overtrædelser

- Proportionelt og "afskrækkende"
- Samarbejde med SØIK.

Mange virksomheder under tilsyn

Finanstilsynet fører hvidvasktilsyn med over 1400 virksomheder.
De omfatter bl.a.:

- Pengeinstitutter
- Realkreditinstitutter
- Fondsmæglerselskaber
- Pensionskasser
- Livsforsikringsvirksomheder
- Pengeoverførselsvirksomheder
- Valutavekslingsvirksomheder
- Udlånsvirksomheder
- Leasingvirksomheder
- Investeringsforvaltningsselskaber
- UCITS.

I 2017 udgjorde de daglige transaktioner via betalingsinfrastrukturen i Danmark i gennemsnit over 500 mia. kr.

Tilsynet kan og skal ikke være på transaktionsniveau

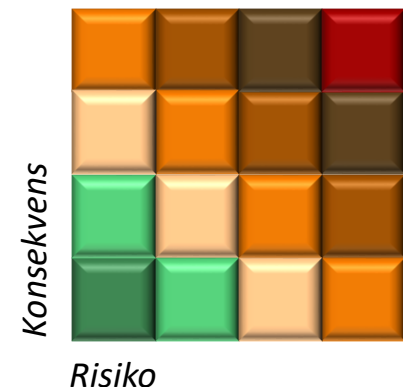

Det risikobaserede tilsyn

Finanstilsynet skal have fokus på de virksomheder:

- hvor risikoen for manglende overholdelse af reglerne er høj
- hvor den iboende risiko for, at virksomhederne kan blive misbrugt til hvidvask, er høj
- der har forholdsvis mange kunder, og hvor en manglende overholdelse af reglerne derfor kan have større konsekvenser end i andre virksomheder.

Finanstilsynet skal sikre, at ressourcerne fordeles efter risici

Hvordan fører vi tilsynet?

- Tilsyn på stedet er kernen i Finanstilsynets arbejde.
- Tilsyn på stedet indebærer:
  - Indkaldelse og granskning af materiale på forhånd
  - Interview med de ansvarlige i virksomheden
  - Som regel stikprøve på 30-150 kunder
  - Rapport til virksomheden
  - Redegørelse til offentligheden.
- Finanstilsynet er afhængigt af de oplysninger, som vi får fra andre myndigheder, og de oplysninger, vi kan hente fra virksomhederne.

Tilsynet er meget afhængigt af modtagne oplysninger

Fælleserklæringen fra det estiske og det danske tilsyn

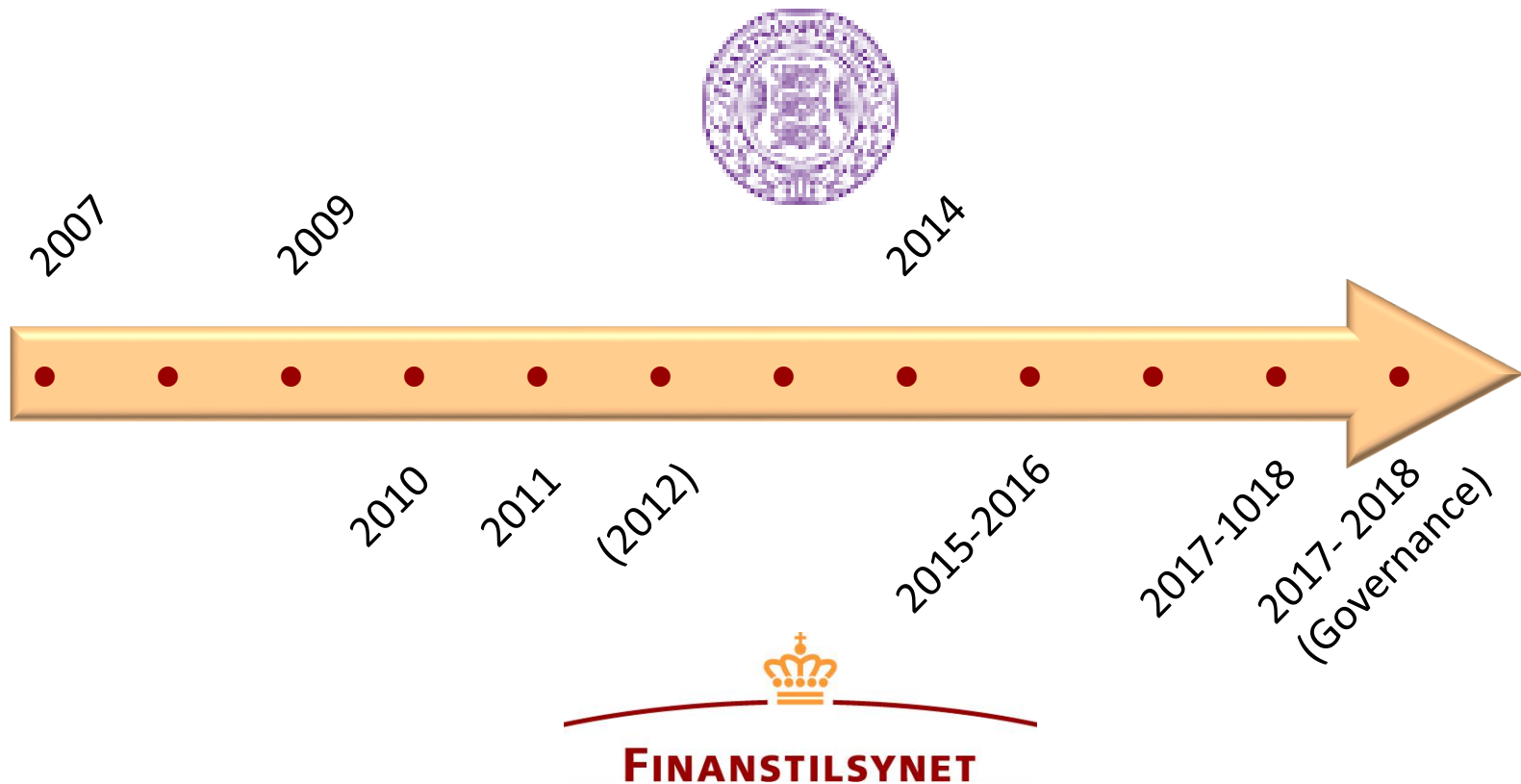

Erklæring af 28. maj 2018, hovedpunkter

- According to EU banking directives, as a general rule, the prudential supervising activity for cross-border operating banks lies with the FSA of the home country.
- According to AMLD, AML measures are supervised by the competent authorities of the host country.
- Where the bank operates establishments in another MS, the competent authority of the home MS is responsible for supervising the obliged entity's application of group-wide AML/CFT policies and procedures.
- The competent authority of the home MS should cooperate closely with the competent authority of the host MS and should inform the latter of any issues that could affect their assessment of the establishment's compliance with the host AML/CFT rules.
- Finantsinspektsioon and the Danish FSA are both committed to perform their respective supervisory duties and to collaborate and share information.

Hvidvaskinspektioner i Danske Bank: Estland og Danmark

Der har været hyppige hvidvaskinspektioner i banken

Afgørelse om Danske Banks ledelse og styring i estisk filial

Afgørelse af 3. maj 2018

- Store mangler i alle tre forsvarslinjer
- For sen iværksættelse af undersøgelser af transaktioner og kundeforhold
- For sen nedlukning af non-resident kunder
- Utilstrækkelig governance mhp. at klarlægge og håndtere problemerne på betryggende vis
- Manglende eller mangelfuld orientering af Finanstilsynet.

Finanstilsynets reaktionsmuligheder

---

1. Straksforbedring: Anvendes ved mindre alvorlige overtrædelser, der skal rettes med det samme – virksomheden er enig.
2. Påtale: Overtrædelser er allerede ophørt. Anvendes ikke sammen med politianmeldelse.
3. Påbud: Overtrædelse, der skal rettes med det samme. Kan anvendes sammen med politianmeldelse.
4. Politianmeldelse: Ikke en afgørelse, men en oversendelse til anden administrativ myndighed.
5. Afsætning af ledelsesmedlem: Rettes mod den konkrete persons opgavevaretagelse.
6. Inddragelse af tilladelse: Særdeles vidtrækkende.

Finanstilsynets afgørelser skal offentliggøres

Finanstilsynet kan ikke give bøder på hvidvaskområdet

De seneste eksempler på hårde reaktioner

- **2015: Finanstilsynet anmelder J.A.K. Slagelse til SØIK for en række overtrædelser af hvidvasklovgivningen.**
    - Andelskassen blev senere samme år sendt til afvikling i Finansiell Stabilitet, da den blev nødlidende.
  - **2016: Finanstilsynet anmelder Nordea til SØIK for flere overtrædelser af hvidvaskloven.**
    - Sagen verserer stadig hos SØIK.
  - **2016: Finanstilsynet anmelder Danske Bank til SØIK for overtrædelser af hvidvaskloven mht. håndtering af korrespondentbanker.**
    - Sagen endte med en bøde til Danske Bank på 12,5 mio. kr.
  - **2018: Finanstilsynet anmelder Københavns Andelskasse til SØIK for flere overtrædelser af hvidvasklovgivningen.**
    - Sagen verserer stadig hos SØIK.
    - Andelskassen blev efterfølgende sendt til afvikling i Finansiell stabilitet, da den var forventeligt nødlidende.
  - **2018: Finanstilsynet giver alene tilladelse til 15 af de valutavekslere, der har søgt om tilladelse.**
-

Finanstilsynet har reageret kontant på hvidvask

Finanstilsynets tiltag siden 2016

- Hvidvask er et vigtigt element i Finanstilsynets Strategi 2020 fra 2016
- Ansøgning om bevilling i sommeren 2016. Bevilling i sommeren 2017
- Oprettelse i juni 2017 af et ny hvidvaskkontor med 15 ansatte:
  - Mangedobling i antallet af inspektioner
  - Behandling af 39 ansøgninger fra valutavekslingsvirksomheder
  - Udstedelse af ny vejledning på 145 sider i samarbejde med branchen
  - Øget aktivitet i HvidvaskForum
  - Deltagelse med indlæg på en række seminarer med branchen
  - Samarbejde med andre myndigheder
  - Øget deltagelse i internationale fora – FATF, EU, FSB
  - Opgradering i FATF's evaluering af Danmark.

Ambition om Europas skrappeste hvidvaskregler

Hvad kan vi så konkludere?

- Rusland er en risikofaktor.
  - Danske Bank lukkede ned for non-resident kunder i 2015, men der er stadig mange non-resident kunder i Baltikum.
  - Bankerne er en vigtig del af forebyggelsen.
  - Finanstilsynet fører tilsyn med et væsentligt led i kæden.
  - Tilsynet kan og skal ikke være på transaktionsniveau.
  - Risikobaseret tilsyn skal sikre, at ressourcer fordeles efter risici.
  - Tilsynet er meget afhængigt af modtagne oplysninger.
  - Hvidvasktilsyn er en værtslandsopgave.
  - Der har været hyppige hvidvaskinspektioner i Danske Bank.
  - Afgørelsen i maj 2018 vedrørte governance.
  - Danmark har en ambition om at have Europas skrappeste hvidvaskregler.
-